

ชีวิตครูของผม ตอน อาสาสอนโรงเรียนคนตาบอด

นำเสนอเมื่อ : 4 ก.ย. 2551

หลังจากไม่ได้สอนหนังสือแล้ว รู้สึกว่าง ๆ ก็เลยไปหาประสบการณ์การสอนเด็กพิเศษ ก็ทำให้ได้ประสบการณ์อะไรใหม่ ๆ จนต้องตัดสินใจเข้าเรียนศึกษาศาสตร์ของ มสธ. เพื่อศึกษาศิลปะและศาสตร์ของการเป็นครูเสียที

ชีวิตครูของผม ตอน ครูอาสาโรงเรียนคนตาบอด

หลังจากที่ถูกอัญเชิญออกจากโรงเรียนดังกล่าวแล้ว ก็ว่างไม่รู้จะทำอะไร ผมก็เลยไปอาสาสอนภาษาอังกฤษให้คนตาบอดดีกว่า เพื่อจะได้ประสบการณ์การสอนในรูปแบบใหม่ ๆ ก็เลยไปแจ้งความจำนงที่ รร.คนตาบอดในจังหวัด ซึ่งไม่ผิดหวังได้รับการตอบรับเป็นอย่างดี สิ่งที่เราได้ทราบตอนแรกก็คือ คนตาบอดนั้นแบ่งออกได้ 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ บอดสนิท ซึ่งอาจจะบอกมาแต่กำเนิด หรือ มาบอดภายหลัง ซึ่งคนตาบอดแต่กำเนิดนั้นจะมีปัญหาในเรื่องของทิศทาง สี ฯลฯ เพราะไม่มีสัญญาณในเรื่องดังกล่าว ส่วนบอดสนิทภายหลังไม่มีปัญหายังพอนึกสิ่งที่เราพูดได้ และบอดอีกแบบหนึ่งซึ่งจัดในประเภทบอดสนิทคือ บอดตาใส คือดวงตาเหมือนกับคนปกติ แต่มองไม่เห็นอะไร สำหรับแบบที่สองคือเลื่อนราง อันนี้มองเห็นเป็นเงา เวลาอ่านหนังสือต้องใช้ตัวโตกว่าปกติ หรืออาจจะใช้แว่นสายตาสั้นแบบเลนส์ที่มีค่าสูง ๆ ถึงจะอ่านออก แบบนี้ก็สอนได้ไม่มีปัญหา แต่ที่นาสงสารคือ คนตาบอดที่มีมาแต่กำเนิด ในบางรายอาจจะมีความพิการทางสมอง คือปัญญาอ่อนด้วย ประเภทนี้มักจะมาอยู่ที่ รร.คนตาบอดตั้งแต่เด็ก บางรายตาบอดเพราะแพะยาหยอดตาก็มี

ฐานะทางบ้านส่วนใหญ่ของโรงเรียนคือยากจน ดังนั้นทางเจ้าของจึงไปรับมาอยู่ในโรงเรียน เด็ก ๆ ในโรงเรียนนี้ส่วนใหญ่ต้องกินนอนที่โรงเรียน เพื่อฝึกทักษะในการใช้ชีวิตอยู่โดยลำพัง พวกเด็ก ๆ อยู่จนขนาดที่วิ่งขึ้นลงบันไดได้ โยโย่ไม่หกลม เว้นแต่เวลาทะเลาะกันถึงลงไม่ลงมือเนียสิ ปัญหาใหญ่ เหมือนเอาผ้าปิดตานักมวยแล้วชกกัน สำหรับเรื่องการกินอาหารนั้น เด็ก ๆ

ก็จะมีแม่ครัวมาทำให้ บางวันก็จะมีผู้มีจิตศรัทธามาเลี้ยงอาหาร ซึ่งเด็ก ๆ จะชอบหรือไม่ก็ต้องกิน โดยเฉพาะถ้าเป็นกวยเตี๋ยวนี้ลำบากหน่อย ตอนเติมเครื่องปรุง เพราะเด็ก ๆ ต้องให้คนช่วยใส่ บางคนใส่พริกหนักมือจนเผ็ด เด็กก็ต้องกิน

ดังนั้นผมจึงได้คิดว่าถ้าจะเลี้ยงอาหารคนตาบอดแล้วถ้าไม่ให้เงินให้แม่ครัวทำ ก็ต้องจัดอาหารที่ไม่ต้องใส่เครื่องปรุง หรือใส่เครื่องให้น้อยที่สุดดีกว่า

ในสวนการเล่นกีฬาของคนตาบอดก็มีเหมือนกัน คือตาเตะบอล ลูกบอลของเค้าจะเป็นลูกบอลพิเศษคือมีเสียงกระดิ่งเล็ก ๆ ในลูกบอล และโชสนวมไม่กว้าง เด็ก ๆ ก็จะฟังเสียงแล้วไล่เตะลูกบอลกัน ใครยิงเข้าประตู ก็จะไต่แต้มในทีมของตน สำหรับกีฬาอื่นก็มีเหมือนคนปกติคือชักคะเยอ ก็จับเชือกดึง กันไป วิ่งแข่งก็จะไล่ดูตรง เป็นต้น

สำหรับในเรื่องการเรียนการสอนที่ผมสอนนั้น ผมต้องพิมพ์ตำราโดยใช้ตัวอักษรขนาดใหญ่พิเศษ แล้วส่งให้โรงเรียนคนตาบอดก่อน จากนั้นเค้าจะทำเป็นอักษรเบลล์ สำหรับคนตาบอดสนิท ส่วนกลุ่มเลื่อนรางก็จะใช้ตำราที่ผมพิมพ์ เวลาสอนคงไม่จำเป็นต้องใช้กระดาน คงจะเน้นที่การพูดมากที่สุด เวลาทำแบบฝึกหัด นักเรียนก็จะทำเป็นอักษรเบลล์

แล้วทางโรงเรียนจะทำคำตอบเป็นภาษาธรรมดาให้เราอ่าน แต่ตอนหลังผมเกรงใจเลยให้ครูที่ดูแลซึ่งเป็นคนตาบอดเหมือนกันอ่านให้ฟังเลย ในเรื่องกิจกรรมเขาจัดหว่า ผมก็มีโอกาสได้สอน

แต่ความลำบากตรงที่กลุ่มที่ตาบอดแต่กำเนิด เราก็ใช้วิธีเอามือแตะขาเค้าเมื่อบอกให้ก้าวขวา หรือซ้าย ก็ผ่านไปอย่างทุลักทุเลเช่นกัน แต่สิ่งที่ต้องเหน็ดเหนื่อยคือ

เนื่องจากนักเรียนตาบอดจะมองไม่เห็น จึงใช้เสียงพูดกันค่อนข้างดัง ดังนั้นผมจึงต้องใช้นกหวีดเมื่อยามจำเป็น

ระหว่างที่ผมสอนก็เป็นการเริ่มที่โรงเรียนปกติจะรับนักเรียนพิเศษเข้าเรียนร่วม ทางโรงเรียนคนตาบอดก็มีการส่งนักเรียนไปเรียนเช่นกัน สิ่งที่เป็นปัญหาคือ ถ้าจะเลือกนักเรียนพิเศษแล้ว เด็กตาบอดจะถูกเลือกเป็นอันดับสุดท้าย

เนื่องจากความพิการทางสายตาเป็นปัญหามากที่สุด ในการสื่อสาร เพราะหูหนวกดูปาก เดินไปไหนมาไหนได้ ทำรายงานได้ แต่อ่านออกเสียงไม่ได้ แต่คนตาบอดปัญหามากกว่า

เพราะเอกสารการเรียนต้องถูกนำมาเตรียมล่วงหน้า ซึ่งโรงเรียนเห็นว่าเป็นการเพิ่มภาระแก่ครูผู้สอน และเด็กตาบอดจะไปไหนมาไหนก็ลำบาก แต่ก็ได้มีการทดลองเรียน ก็กว่าจะเป็นที่ยอมรับก็ทุลักทุเลพอสมควร

เคยถามว่าเวลาไปโรงเรียนเวลาจะเข้าห้องน้ำทำไง เคื่ก็บอกให้เพื่อนพาไป
บางที่เพื่อนก็พาเดินอ้อมห้องน้ำกว่าจะไปถึงซึ่งจริง ๆ ก็ไม่ได้ แต่ไม่นานก็ชิน
บางที่เพื่อนก็พาไปกินข้าวแล้วก็เอาไปนั่งที่โกลห้องเรียน
พอโรงเรียนจะเขาก็มาจูงให้เขาห้อง

วิชาที่มีปัญหาของคนตาบอดคือวิชาการอ่าน และการจดบันทึก เด็ก ๆ
ก็แก้ปัญหาโดยการให้เพื่อนอ่านให้ฟัง หรืออัดเทปครูสอน แล้วมาเปิดฟังทีหลัง
ผมก็สอนนักเรียนได้ 1 เทอม ก็ต้องหยุดสอน เนื่องจากภาระการงานที่มากขึ้น
และผมมาคิดว่า การเป็นครูนั้นไม่ได้ง่ายอย่างที่คิด
จึงตกลงใจลงเรียนศึกษาศาสตร์ เอกสังคมศึกษา แขนงมัธยมศึกษาที่ มสธ.